

τροφῆς του) πολλαχ. β) Ὁφελούμαι κοιν. : Δὲ βγάζουμε τίποτα ποὺ ζοῦμε. γ) Νικῶ τινα κερδίζων ἐν παιγνιδίῳ τυχερῶ, ἰδίᾳ ἐν χαρτοπαιγνίῳ Πελοπν. (Λακων.) : Ἐγὼ τὸν βγάζω τὸν δεῖνα. 10) Εἶμαι ἀνώτερός τινος, ὑπερβάλλω τινά, παρευδοκιμῶ Κρήτ. : Αὐτὸς μὲ βγάζει ἐμένα. 11) Ἀποχωρίζω, ξεχωρίζω τι ἐκ τοῦ γενικοῦ συνόλου κατανεμομένου εἰς μέρη κοιν. : Μοῦ βγάζουν κ' ἐμένα μερικὰ. Τοῦ βγάζουν κ' ἐκείνου μερίδα. 12) Εὐρίσκω, συνάγω τι διὰ λογιστικῆς πράξεως κοιν. : Μὲ τὸ δικό μου λογαριασμό τὰ βγάζω περισσότερα. β) Εἰκάζω, συμπεραίνω κοιν. : Τί βγάζεις ἀπ' αὐτὰ ποῦ εἶπε; 13) Ὁδηγῶ, φέρω κοιν. : Τὸ μονοπάτι βγάζει 'ς τὸ δεῖνα μέρος. Δὲν ἤξερε τὸ δρόμο καὶ τὸν βγάζουν ὡς ἔξω ἀπ' τὸ χωριό. β) Συνοδεύω, προπέμπω κοιν. : Φεύγει ὁ δεῖνα καὶ τὸν βγάζω ὡς ἔξω 'ς τὴν πόρτα. Συνών. παρὰ βγάζω. 14) Διαπερῶ, διέρχομαι α) Ἐπὶ τόπου κοιν. : Βγάζω τὸν ἀνήφορο - τὸ δρόμο - τὸ ποτάμι κττ. β) Ἐπὶ χρόνου κοιν. : Ὁ ἄρρωστος τὴν βγάζει δὲν τὴν βγάζει τὴν βραδεῖα - τὸ χειμῶνα κττ. 15) Ἀποπερατώνω, τελειώνω κοιν. : Φέτο βγάζει τὸ παιδί μου τὸ γυμνάσιο. 16) Φέρω τι εἰς πέρας, συντελῶ κοιν. : Βγάζω τὸν ἀργαλειό "Ηπ. Τὸ βγάζω τὸ ταξίδι "Υδρ. || Φρ. Βγάζω δουλειὰ (κάμνω πολλὴν ἐργασίαν) κοιν. 17) Ἐκδίδω, δημοσιεύω κοιν. : Βγάζω βιβλίον - ἐφημερίδα κττ.

β) Κοινοποιῶ κοιν. : Βγάζω διαταγή - νόμο. γ) Λαμβάνω παρ' ἀρχῆς τινος ἢ ὑπηρεσίας ἔγγραφον ἢ ἄλλο τι παρόμοιον ἐπιτρέπον τὴν ἐνέργειαν πράξεώς τινος κοιν. : Βγάζω ἄδεια γάμον - διαβατήριον - εἰσιτήριο - πιστοποιητικὸν κττ.

18) Συνθέτω καὶ κοινοποιῶ κοιν. : Βγάζω τραγούδι. || Φρ. Βγάζω τραγούδι 'ς τὸ χορὸ (τὸ τραγουδῶ πρῶτος ἐγὼ καὶ ἔπειτα οἱ ἄλλοι). Τοῦ βγάζουν τραγούδι (συνθέτουν δι' αὐτὸν ᾄσμα ἐπαινετικὸν ἢ σκωπτικόν). 19) Κοινολογῶ, διαθρυλῶ κοιν. : Φρ. Βγάζω ὄνομα (διαθρυλούμαι) κοιν. Βγάζω-ζον λόγια (κατηγορῶ) Κουρ. 20) Δίδω ὄνομα ἰδίᾳ κατὰ τὸ βάπτισμα, ὀνομάζω κοιν. : Τὸ βαπτίζουν τὸ παιδί καὶ τὸ βγάζουν Γιάννη. β) Παρονομάζω, δίδω παρωνύμιον κοιν. : Βγάζω παρατσούκλι. 21) Κατορθώνω ν' ἀναγινώσκω τι, ἐπὶ γραφῆς κοιν. : Τὰ βγάζω τὰ γράμματα τοῦ δεῖνα ἢ τὸ γράψιμο.

Πβ. βγαίνω, βγάλλω, βγάνω.

*βγαινιτὸς ἐπίθ. βαῖτε Τσακων.

Ἐκ τοῦ ρ. βγαίνω.

1) Ὁ ἐξελθών. 2) Ὁ ἀνατείλας : Ἐκη βαῖτε ὁ ἥλιος (εἶχε ἀνατελεῖ ὁ ἥλιος). 3) Ὁ ἀνελθών.

βγαίνω, ἐγβαίνω Καππ. (Ἀνακ.) Πόντ. (Κερασ. Οἶν. Ὁφ. Σαράχ. Τραπ. Χαλδ.) ἐγουαίν-νω Ἀπουλ. Καλαβρ. (Μπόβ.) ὄγουαίν-νω Ἀπουλ. Καλαβρ. (Καρδ.) ὄουαίνω Ἀπουλ. ὄγβαίνω Πόντ. (Τραπ.) ὄγβαίνω Πόντ. (Οἶν.) ἐγβαίνω Ἀθ. Ἡπ. Θράκ. Καππ. (Ἀνακ.) Κάμπ. Πόντ. (Κερασ. Κοτύωρ. Ματζούκ. Οἶν. Τραπ. Χαλδ. κ.ά.) ἡγβαίνω-νω Κύπρ. βγαίνω κοιν. καὶ Καλαβρ. Καππ. βγαίνου βόρ. ἰδιώμ. βγαίν-νω Ἰκαρ. Ρόδ. Σύμ. κ.ά. βγαίν-νου Λυκ. (Λιβύσσ.) βγαίνω Μύκ. βγαίνω Καππ. (Ἀξ. Ἀφσάρ. Οὐλαγ. Σίλατ. Φάρασ. Φερτ. Φλογ.) βγαίνου Καππ. (Μαλακ.) βκαίνω Καππ. βκαίν-νω Κύπρ. Ρόδ. φκαίν-νω Ρόδ. ἐβγήνω Πόντ. (Ὁφ.) βγήνω Πόντ. (Ὁφ.) βαῖ-νου Τσακων. Ἀόρ. ἐξέβα Πόντ. (Κερασ. Κοτύωρ. Χαλδ.) ἐξῆβα Πόντ. (Ματζούκ. Τραπ. κ.ά.) ἡβγα Ἰων. (Ἐρυθρ.) Μεγίστ. Νίσυρ. κ.ά. ἔβγα Καππ. (Φάρασ.) Πρροστ. βγήκα Θράκ. (Σαρεκκλ.) β' πληθ. βγέστε Ἀθῆν.

Τὸ μεσν. βγαίνω, ὁ ἐκ τοῦ ἀρχ. ἐκβαίνω. Πβ. Κορ. Ἀτ. 1,219. Ὁ τύπ. ἐβγήνω διὰ τὸν ἀόρ. ἐβγήκα.

Α) Κυριολ. 1) Ἐξέρχομαι κοιν. καὶ Ἀπουλ. Καλαβρ. (Καρδ. Μπόβ.) Καππ. (Ἀνακ. Ἀξ. Ἀφσάρ. Μαλακ. Οὐλαγ. Σίλατ. Φάρασ. Φερτ. Φλογ.) Πόντ. (Κερασ. Κοτύωρ. Ματζούκ. Οἶν. Ὁφ. Σαράχ. Τραπ. Χαλδ. κ.ά.) Τσακων. : Φρ. Βγαίνω νὰ περπατήσω - νὰ ξεοκάσω - νὰ ξεζαλιστῶ - νὰ πάρω τὸν ἀέρα μου (βγαίνω ἐνν. ἐκ τῆς οἰκίας μου κττ.) Βγαίνω ἔξω (ἐξέρχομαι τῆς οἰκίας). Βγήκαν νὰ τὰ ποῦνε (ἐπὶ παιδίων τὰ ὅποια ᾄδουν τὰ κάλαντα). Βγαίνουν τὰ ἄγρια (γίνεται ἡ μεγάλη εἰσοδος τῆς λειτουργίας). Βγαίν' ἡ ψυχὴ μου (ἀγωνιῶ, μοχθῶ ἢ ξεψυχῶ). Μοῦ βγήκε ἡ ψυχὴ καὶ συνεκδ. μοῦ βγήκε ἡ πίστις - ὁ Θεὸς (ἐμόχθησα καθ' ὑπερβολήν). Βγαίνω ἀπ' τὴ φυλακὴ (ἀπαλλάσσομαι τῆς φυλακῆς). Βγαίνω ζημιωμένος - κερδισμένος ἀπ' τὴ δουλειὰ (ἐπὶ κερδοσκοπικῆς ἐπιχειρήσεως). Μοῦ βγήκε ἀπ' τὴ μῦτι (ἐπὶ δυσαρέστων ἐπακολουθημάτων καλοῦ τινος πράγματος, δυσαρέστου καταστάσεως ἀκολουθούσης εὐχαρήστησιν). Μοῦ βγαίνει ξινὸ (συνών. τῇ προηγουμένῃ). Βγαίνει ἀπ' τὸ νοῦ (λησμονεῖται). Μὲ τὸ τσεγκέλι βγαίνουν τὰ λόγια ἀπ' τὸ στόμα του (ἐπὶ τοῦ δυσκόλως ὁμιλοῦντος) κοιν. Βγαί' στρέμμα (ἀνασκάπτεται βαθέως, οἶον : ἃ δὲ βγῇ στρέμμα τ' ἀμπέλ', δὲν καρπίζ') Μακεδ. (Χαλκιδ.) Ἐξῆβεν ἔξ' (ἀπεπάτησεν) Τραπ. Ἐξέβεν ἀσ' σὸ νοῦ μ' (βγήκε ἀπὸ τὸν νοῦν μου, τὸ ἐλησμόνησα) Χαλδ. Ἐξέβεν δονάρ' (ἐβγήκε νέος ἔσμος μελισσῶν) αὐτόθ. Τὸ γάλαν - τὸ φαεῖν ἐβγαίν' κα (βράζον ὑπερεκχειλίζει) αὐτόθ. || Παροιμ. Ἀσ' σ' ἔναν τ' ὥτιν ἐμπαίν' κι ἀσ' σ' ἄλλο ἐβγαίν' (ἐπὶ λόγου, συμβουλῆς κττ. μὴ προξενούντων αἰσθησιν εἰς ἐκείνον πρὸς τὸν ὅποιον ἀπευθύνονται) αὐτόθ. Ὁ κόχλον ἐξέβεν ἀσ' σὸ τζέπλ' ν' ἀτ' κ' εἶπεν, φτοῦ καὶ μέρ' ἐμ' τε. (τὸ σαλιγκάρι βγήκε ἀπὸ τὸ καύκαλό του καὶ εἶπε, φτοῦ καὶ ποῦ ἤμουν! ἐπὶ τοῦ περιφρονοῦντος τοὺς οἰκείους ἢ τὴν πατρίδα, διότι ἀνῆλθεν εἰς ἀνωτέραν κοινωνικὴν θέσιν) αὐτόθ. Γνωμ. Ἡ ἀρρώστια μπαίνει μὲ τὸ σακκὶ καὶ βγαίνει μὲ τὸ βελόνι σύνθηθ. || Ἄσμ.

Ἐ τὴν πόρτα σου ξενύχτησα - ν' ἀπάνου 'ς τὸ χορτάρι καὶ βγήκες καὶ μὲ πάτησες μὲ τ' ἄσπρο σου ποδάρι Λευκ.

Ἀνοῖξαν τὰ ἐπουράνια τοαὶ βγήκαν δυὸ ἀντιζέλοι το' ἡβγάλανε διαλαλημὸ ὅποιον ἀγαπᾷ νὰ παίρη

Ἄνδρ.

Ἐ τὸ χρόνο ἡβγε μὲ σπαθί, 'ς τσοὶ δυὸ βγε μὲ κοντάρι Ἰων. (Ἐρυθρ.) Καὶ μεθ' ἀπλῆς ἢ ἐμπροθέτου μετὰ τοῦ (εἰς) αἰτιατικῆς πρὸς δήλωσιν τοῦ σκοποῦ ἢ τοῦ τέρματος τῆς ἐξόδου καὶ κινήσεως κοιν. : Βγαίνω κάθε μέρα κυνήγι - περίπατο κττ. Βγαίνω 'ς τὸν ἥλιο - 'ς τὴν λιμακάδα κττ. Βγαίνω 'ς τὴ γύρα - 'ς τὸν κάμπο - 'ς τὸ μαλακόνι - 'ς τὸ παρὰ θύρο - 'ς τὴν πόρτα - 'ς τὴν ταράτσα κττ. Βγαίνω ἀπ' τὸ λιμάνι 'ς τ' ἀνοιχτὰ - 'ς τὸ πέλαγος κττ. κοιν. Βγήκε 'ς τὴν κλειμὰ - 'ς τὸ χορὸ κττ. Ἡπ. || Φρ. Βγαίνου 'ς τ' ἄκρ' (τελειώνω, συντελοῦμαι) Στερελλ. (Αἰτωλ.) || Ἄσμ.

Ἀς ἔβγω 'ς τὴν γειτόνισσα 'ς τὴν ὄνειροδαλῦτρα νὰ μ' ἀναλύση τ' ὄνειρο αὐτὸ ποῦ εἶδ' ἀπόψε (ἀναλύση = ἐξηγήση) Νίσυρ.

Ἰβγάτι, ἀγώρια, 'ς τοῦ χουρὸ, κουρίτσι, 'ς τοῦ σιργιάνι νὰ ἰδῇτι κι νὰ μάθῃτι πῶς πᾶνιτι ἢ ἀγάπη

Μακεδ. Καὶ μετβ. κάμνω τι ἢ τινὰ νὰ ἐξέλθῃ, ἐξάγω, ἐκβάλλω Ἀθῆν. (παλαιότ.) Αἶγιν. Ζάκ. Ἡπ. Κεφαλλ. Μέγαρ. Πελοπν. (Κορινθ. Ξηροχώρ.) Σάμ. Στερελλ. (Λεπεν.) κ.ά. : Τὸν πᾶνω καὶ τὸν βγαίνω ἔξω ἀπ' τὸ σπῖτι Ἀθῆν. Βγαίνει ἓνα μαχαίρι καὶ τὸν μαχαίρωνει 'ς τὴν κοιλίᾳ αὐτόθ. Βγαίνω αἷμα ἀπ' τὴ μῦτι - ἀπ' τὸ στόμα αὐτόθ. Βγαίνει καὶ τοῦ δίνει ἓνα χαρτί Ἡπ. || Φρ. Βγαίνω τὴν ψυχὴν ἐνοῦ (βασανίζω, τυραννῶ) Κεφαλλ. Τὸ βγαίνει ἀπ' τὸ κεφάλι του - τὸ μυαλό του

-τὸ νοῦ του - τὴν κοιλιά του (τὸ ἐπινοεῖ) Ἀθῆν. Δὲν τὸ βγαίνω ἀπ' τὸ νοῦ μου (δὲν τὸ λησιμονῶ) αὐτόθ. Βγαίνω λόγο (ὁμιλῶ, δημηγορῶ, κηρύττω) αὐτόθ. Βγαίνω λόγια (διαδίδω τι πρὸς δυσφημισμὸν) αὐτόθ. Δὲ βγαίνω γρῦ - λέξι - λόγο - μιλά - τσιμουδιά - φωνή (σιωπῶ τελείως) αὐτόθ. Βγαίνω νὰ ἰδῶ ἢ νὰ μάθω τὸ ριζικό μου (ἐπὶ τοῦ κλήδονα) Αἰγιν. κ.ά. || Παροιμ. Ὅπου εἶναι πολλὲς μαμμές βγαίνουν τὸ παιδί στραβὸ Ξηροχώρ. Ἀντίθ. μπαίνω. β) Ἀντλοῦμαι κοιν. : Τὸ νερὸ βγαίνει εὐκολώτερα μὲ τὴν τρόμπα παρὰ μὲ τὸν κουβᾶ. Καὶ μετβ. ἀντλῶ Ἀθῆν. (παλαιότ.) Αἰγιν. κ.ά. : Βγαίνω κρασί - λάδι - νερό. γ) Ἀποσπῶμαι κοιν. : Κόλλησε τὸ μπλάστρι καὶ δὲ βγαίνει. Μὲ ἓνα τρανύγμα βγήκε μὴ τούφα μαλλί. Βγαίνουν οἱ τρίχες. Βγαίνουν τὰ φτερὰ τῆς κόττας. δ) Ἐξορύσσομαι σύνηθ. καὶ Τσακων. : Στὸ μέρος αὐτὸ βγαίνει ὠραῖο μάγμαρο - μολύβι - κάρβουνο κττ. || Φρ. Νὰ μοῦ βγοῦν τὰ μάτια ! (ὄρκος). Νὰ βγοῦν τὰ μάτια σου ! (ἀρά). Βγαίνουν τὰ μάτια μου (καταπονοῦνται πολὺ) σύνηθ. Βγαίνει τὸ μάτι τοῦ δεινα (φθονεῖ καθ' ὑπερβολὴν) Νάξ. (Ἀπύρανθ.) || Γνωμ. Κάλλις νὰ βγῇ τὸ μάτι σου παρὰ τ' ὄνομά σου σύνηθ. Ἦβγαν τὰ μάτια του (ἐτυφλώθη) Μεγίστ. Καὶ μετβ. ἐξορύσσω Ἀθῆν. (παλαιότ.) Αἰγιν. κ.ά. : Ἐκεῖ βγαίνουν πέτρα καὶ κοντεύουν νὰ φάνε ὅλο τὸ βουρὸ Ἀθῆν. Παίρνει ἓνα μαχαίρι καὶ βγαίνει τὰ μάτια τῆς εἰκόνας αὐτόθ. ε) Ἀναβρῶ κοιν. : Σ' τὸ δεινα μέρος βγαίνει νερὸ - πετρελαιο. Τὸ νερὸ βγαίνει ἀπὸ τὰ βράχο. Σκάψαμε καὶ βγήκε νερὸ σὲ τόσα μέτρα βάθος. Καὶ μετβ. πολλαχ. : Ἡ γῆ - τὸ κανάτι - ἡ σιάμνα βγαίνει νερό. ς) Ἐκκολάπτομαι κοιν. : Ἀρχισαν νὰ βγαίνουν τὰ ποτλάκια. || Φρ. Βγήκε ἀπ' τ' ἄβγὸ (ἐπὶ ἀνθρώπου λεπτοῦ καὶ εὐαίσθητου). Ἀκόμη δὲν ἐβγήκε ἀπὸ τ' ἄβγὸ (εἶναι μικρὸς ἀκόμη) Κρήτ. ζ) Ἀφαιροῦμαι, ἀποβάλλομαι κοιν. : Βγήκε τὸ σαμάρι τοῦ ζῶον καὶ φάνηκαν οἱ πληγές του. Εἶναι στενές οἱ κάλτσες καὶ μήτε μπαίνουν μήτε βγαίνουν εὐκολα. Βγαίνουν τὰ λέπια τοῦ ψαριοῦ - ἡ φλούδα τοῦ πορτοκαλιοῦ κττ. Καὶ μετβ. ἀφαιρῶ, ἀποβάλλω Ἀθῆν. (παλαιότ.) Αἰγιν. κ.ά. : Βγαίνει ἀπ' τὴ μέση του τὸ ζωνάρι - τὸ λουρί κττ. Τοῖς βγαίνω τοῖς τρύπιες φακὲς Ἀθῆν. 2) Ἐξαρθροῦμαι κοιν. : Βγήκε τὸ πόδι μου - τὸ χέρι μου κττ. || Φρ. Βγήκε ὁ λαιμός μου νὰ φωνάζω (ἐξηρθρώθησαν τὰ φωνητικά μου ὄργανα). 3) Ἀποστάζομαι κοιν. : Ρακὶ βγαίνει ἀπὸ μούρα - ἀπὸ τοῖπουρα κττ. 4) Ἐξαλείφομαι κοιν. : Βγαίνουν οἱ λευκίδες - οἱ μουντζούρες - οἱ νερολαδίδες κττ. Πλύθηκε τὸ ὕφασμα καὶ βγήκε τὸ χρώμα του. Καὶ μετβ. ἐξαλείφω, ἐξαφανίζω Ἀθῆν. (παλαιότ.) Αἰγιν. : Βγαίνω τὴ λευκία Ἀθῆν. 5) Ἐξαίγομαι πρὸς κηδεῖαν, ἐκφέρομαι κοιν. : Τώρα βγαίνει τὸ λείψανο - ὁ νεκρός. Καὶ μετβ. ἐξάγω πρὸς κηδεῖαν ἐκφέρω Ἀθῆν. : Βγαίνουν τὸ νεκρὸ. 6) Περιάγομαι, περιφέρομαι κοιν. : Βγαίνει δίσκος γιὰ τὴν ἐκκλησία - γιὰ τοὺς φτωχοὺς κττ. Βγαίνει ἡ εἰκόνα γιὰ δέηση - γιὰ λιτανεία. 7) Ἀναδίδομαι, γεννῶμαι, φύομαι κοιν. : Βγαίνει τὸ χορτάρι ἅμα βρέξῃ. Τώρα βγαίνουν τὰ δοντάκια τοῦ παιδιοῦ. Βγήκαν τὰ γένεια μου. Βγήκε ἓνας καλόγερος 'ς τὸ σβέροκο μου - ἓνα σπυρὶ 'ς τὸ πρόσωπό μου κττ. κοιν. || Φρ. Νὰ σοῦ βγοῦν οἱ μαῦρες ! (ἀρά) πολλαχ. Ἀπ' τὸ κουνουπίδι βγήκε (εἶναι παντελῶς ἔρημος) Ἀνδρ. || Γνωμ. Ἀπὸ ρόδο βγαίν' ἀγκάθι καὶ ἀπ' ἀγκάθι βγαίνει ρόδο (ἐπὶ τέκνου ἀναξίου τῶν γονέων καὶ ἐπὶ τέκνου καλυτέρου τῶν γονέων) σύνηθ. || Ἄσμ. 'Σ τὴ δόξα σου δὰ πὰ νὰ βγῶ πράσινο χορταράκι γιὰ νὰ περνᾷ νὰ μὲ πατῇ τ' ἄσπρο σου ποδαράκι Κρήτ. Καὶ μετβ. ἀναδίδω, γεννῶ, φύω Ἀθῆν. κ.ά. : Δὲν ἐβρεξε καὶ δὲ βγαίνει ἡ γῆς χορτάρι. Ἡ βρούβα βγαίνει τὰ βλαστάρια τῆς τὸ Φλεβάρη. Τὸ παιδί ἄρχισε καὶ βγαίνει δόντια. Συνών. φυτρώνω. 8) Ἐμφανίζομαι εἰς τὴν ἀγορὰν

κοιν. : Βγήκαν τὰ ἀχλάδια - τὰ κουκκιά - τὰ σταφύλια - τὰ σῦκα κττ. Βγήκε τὸ κριθάρι - τὸ σιτάρι κττ. (ὠρίμασε καὶ ἀλωνίσθηκε). 9) Ἀποδίδομαι, παράγομαι κοιν. : Σ' τὸ δεινα μέρος βγαίνει ὠραῖο μωσκᾶτο σταφύλι - κρασί - λάδι κττ. Καὶ μετβ. παράγω, ἀποδίδω Ἀθῆν. (παλαιότ.) Αἰγιν. Ἦπ. κ.ά. : Ἡ κατοίκα μας βγαίνει πολὺ γάλα Ἀθῆν. Ὁ φοῦρνος τοῦ δεινα βγαίνει ὠραῖο ψωμί αὐτόθ. Τὸ μέρος ἐκεῖνο βγαίνει καλαμπόκι - σιτάρι κττ. || Φρ. Τοῦ φτωχοῦ τ' ἄβγὸ πουλλὶ δὲ βγαίνει Ἦπ. β) Ἐπὶ ἤχου, ἐκπέμπομαι, ἀκούομαι σύνηθ. καὶ Πόντ. (Τραπ. Χαλδ.) : Ἀπ' τὸ ὑπόγειο βγαίνει ἓνα βογγητό. Τὰ λόγια του βγαίνουν ψιθυριστὰ σύνηθ. Ἐξέβεν ἓναν λαλίαν Χαλδ. 10) Ἀναδίδομαι, ἐκπέμπομαι κοιν. : Μὴ ἄσκημη μυρωδιά βγαίνει ἀποδῶ. Βγαίνει βρόμα ἀπ' τὸ στόμα του. Καὶ μετβ. ἀναδίδω, ἐκπέμπω Ἀθῆν. (παλαιότ.) Αἰγιν. : Τὸ στόμα του βγαίνει βρόμα. 11) Ἀνατέλλω κοιν. καὶ Καπ. (Σίλατ. Φάρας.) Πόντ. (Κερασ. Κοτύωρ. Τραπ. Χαλδ.) Τσακων. : Τὴν ὥρα ποῦ βγαίνει ὁ αὐγερινός - ὁ ἥλιος - τὸ φεγγάρι κττ. κοιν. Ἐξέβεν ὁ ἥλιος Χαλδ. Ἐβην ἥλιος Σίλατ. Ἐβγ' ὁ φεγγουτσος Φάρας. Ἡ μετοχ. βγαίνοντις ἐπιρρηματ., ἅμα τῇ ἀνατολῇ πολλαχ. : Βγαίνοντις ὁ ἥλιος ξεκινήσαμε. β) Ἀποκαλύπτομαι ἐκ τῶν νεφῶν, ἐπὶ τοῦ ἡλίου κοιν. : Δὲ βγαίνει ὁ ἥλιος νὰ στεγνώσουν τὰ ροῦχα - νὰ βγοῦμε νὰ λμυστοῦμε κττ. 12) Πηγάζω κοιν. : Τὸ ποταμάκι βγαίνει ἀπ' τὸ δάσος - μέσα ἀπ' τοὺς βράχους. 13) Γίνομαι κοιν. : Τὸ σκοινὶ βγαίνει ψιλὸ (λεπτότερον τοῦ ὑπολογιζομένου). Ἀπὸ ἄλλο μύλο βγαίνει τ' ἀλεύρι χοντροὶ καὶ ἀπὸ ἄλλο ψιλό. 14) Ἐμφανίζομαι, παρουσιάζομαι κοιν. καὶ Πόντ. (Κερασ. Κοτύωρ. Τραπ. Χαλδ.) : Βγήκε ὁ γείτονας νὰ τοῦ πύσῃ τὸ μέρος. Συχνὰ βγαίνει μπροστὰ μου αὐτός ὁ ἀνθρώπος. || Φρ. Βγαίνω 'ς τὴν κοινωνία - 'ς τὸν κόσμο (ἐμφανίζομαι εἰς τὴν κοινωνικὴν ζωὴν). Βγαίνω 'ς τὴ μέση (παρεμβάλλομαι). Βγαίνω μπροστὰ (παρεμβάλλομαι ὡς ἐμπόδιον). Δουλεῖα ποῦ μᾶς βγήκε ! (ἐπὶ παρουσιαζομένης δυσχερείας) κοιν. Ντὸ δουλεῖα ἐξέβεν 'ς σὸ κεφάλι μ' ! (συνών. τῇ προηγουμένῃ) Χαλδ. Βγαίνω 'ς τὴν κουβέντα (μετέχω συνομιλίας) Πελοπν. || Ἄσμ. Γιὰ τ' ἐμὲν ἄντρας 'κ' ἐξέβεν | καὶ σκαφίδ' 'κ' ἐπελεκέθεν Χαλδ. β) Ἀποκαλύπτομαι, φανερώνομαι Ἦπ. : Γνωμ. Λῶσ' κρασί νὰ βγῇ ἡ ἀλήθεια. 15) Ἀποφοιτῶ κοιν. : Βγήκε μὲ βαθμὸν ἄριστα ἀπὸ τὸ γυμνάσιο - τὸ πανεπιστήμιο κττ. 16) Ἀπομακρύνομαι κοιν. : Βγαίνω ἀπ' τὰ ὄρια - τὰ σύνορα κττ. || Φρ. Βγαίνω ἀπ' τὸ λόγο μου (παραβαίνω τὸν λόγον μου, τὴν ὑπόσχεσίν μου). Βγαίνω ἀπ' τὰ λογικά - τὸ νοῦ - τὰ ὄρια - τὰ σωστά (ὑπερβαίνω τὰ ὄρια τοῦ ὀρθοῦ, παρεκτρέπομαι ἢ ἐξίσταμαι τῶν φρενῶν). Βγαίνω ἀπ' τὰ συλλογικά μου (ἐξίσταμαι τῶν φρενῶν). Βγαίνω ἀπ' τὸ λογαριασμὸ (παρεκτρέπομαι). Βγήκε ἀπ' τὴν καρδιά μου (ἐπαυσα νὰ τὸν ἀγαπῶ) κοιν. Βγαίνω ἀπ' τὸν ὀρισμὸ (παραβαίνω τὴν διαταγὴν) Κρήτ. Βγαίνω ἀπ' τὴ θάλασσα (παύω ναυτιλλόμενος) Κίμωλ. 17) Ἀποπατῶ, ἀφοδεύω (ἐκ τῆς σημ. τοῦ ἐξέρχομαι τῆς οἰκίας πρὸς ἀφόδευσιν) κοιν. : Τρώγω πολλὰ χόρτα καὶ βγαίνω ταχτικά. Βγήκα ἓνα - δυὸ - τρία χέρια. 18) Ἀποβιβάζομαι ἐκ πλοίου εἰς τὴν στερεάν κοιν. : Ταξιδέψαμε δυὸ μέρες καὶ τὴν τρίτῃ βγήκαμε 'ς τὸ δεινα μέρος. β) Διαπερῶ, διέρχομαι κοιν. : Πέφτει 'ς τὸ ποτάμι καὶ κολυμπώντας βγαίνει πέρα. 19) Φθάνω Πόντ. (Κερασ. Τραπ. Χαλδ. κ.ά.) : Παροιμ. Ὁ σκύλλον 'ς σὴν ἄνοιξιν ἐβγαίν', ἀμὴ ντὸ σύρει ἐκεῖνος ἐξέρει (ἐπὶ τοῦ ἐπιτυχάνοντός τι κατόπιν πολλῶν μόχθων) Κερασ. 20) Παρέρχομαι σύνηθ. καὶ Πόντ. (Κερασ. Τραπ. Χαλδ. κ.ά.) : Βγήκε ὁ χρόνος. Κοντεύει νὰ βγῇ ὁ μῆνας - ὁ χειμῶνας κττ. κοιν. Ἐξέβεν ὁ μῆνας Χαλδ. || Φρ. Μῆνας μπαίνει, μῆνας βγαίνει (ἐπὶ πρά-

ξεως κατά μήνα επαναλαμβανομένης, οἷον: *μήνας μπαίνει, μήνας βγαίνει πληρώνουμε το νοίκι - τρέχει ο μισθός κττ.)* κοιν. || ***Δσμ.**

Βγήκαν τὰ πασκαλόγευρα κ' οἱ πύσῃμις ἡμέρις
Μακεδ. Ἡ μετοχ. βγαίνοντας ἐπιρρηματ.: *Ἀγιά Δευτέρα βγαίνοντας, ἀγιά Τρίτη μπαίνοντας* (ἐξ ἐπφδ.) Πελοπν. (Αἴγ.)

21) Ἀνέρχομαι, ἀνεβαίνω σύνηθ. καὶ Πόντ. (Κερασ. Κοτύωρ. Τραπ. Χαλδ.) Τσακων.: *Βγαίνω τὸν ἀνήφορο Κόρινθ.* *Βγαίνω τὴ σκάλα Κρήτ.* *Βγαίνω 'ς τὴν κορυφὴ τοῦ δέντρου Νίσυρ.* *Ἐβγαίνω ἀπ' 'ς σὸ δέντρον - 'ς σὸ δῶμαν κττ.* Τραπ. Χαλδ. *Ὁ ἥλὸν ἐξέβεν ψηλὰ 'ς σὸν οὐρανὸν Χαλδ.* *Ἀ κατζούα ἐδαῆτξε τάνου ἴαν κορφὰ τοῦ δέντρου (ἢ γάττα ἀνέβηκε ἐπάνω εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ δένδρου) Τσακων.* || Φρ. *Βγαίνω 'ς τὴ σκηνὴ καὶ κατ' ἐπέκτασιν βγαίνω 'ς τὸ θέατρο (γίνομαι ἡθοποιός).* *Βγαίνω ἀπ' ἀπάνω σὰν τὸ λάδι ἢ ἀπλῶς βγαίνω λάδι (ἀπαλλάσσομαι πάσης μομφῆς ἢ κατηγορίας).* *Βγήκε 'ς τὸ κλαρί (ἐγίνε ληστής) σύνηθ.* *Τὸ αἷμα ἐξέβεν 'ς σὸ κιφάλι μ' (ἡγανάκτησα) Χαλδ.* *Ἐβγαίνω ἀπαγκαι-κὰ (προάγομαι, εὐδοκιμῶ, πλουτῶ) Τραπ.* || Αἰνιγμ.

Ἐβγαίνω 'ς σὴν ξυλίτσαν | καὶ λαγγεύω 'ς σὴν πετρίτσαν
(ἀπὸ τὴν πινακωτὴν εἰς τὸν φοῦρνον, ὁ ἄρτος) Κερασ. || ***Δσμ.**

Ἐμύρισεν ἡ σκάλα σου σὰν ἡρῶτα κ' ἡβγ' ἀπάνω
Νίσυρ.

Χρυσὸς ἀτὸς ἐγίνηκεν, 'ς τοὺς οὐρανούς τδ' ἐξέην
Κύπρ.

Τὸ κυπαρέσσι μ' τὸ λεγνὸν τὸ στέκει 'ς σ' ὅσον τ' ὄρος
ἐλέγγυνεν κ' ἐμάκρυνεν, 'ς σὰ ἐπουράνῃ 'ξῆβεν
Τραπ.

Γελῶντα, παιζῶντα ἔβκαινε, κλαμῶντα κατεβαίνει
Κύπρ. **22)** Ἀποτυπώνομαι κοιν.: *Βγαίνει ὥραϊα ἡ σφραγιδα 'ς τὸ πρόσφορο - ἡ βούλλα 'ς τὸ βουλλοκέρι κττ.* *Βγαίνει ὥραϊα ἡ εἰκόνα σὲ γυαλιστερὸ χαρτί.* **23)** Διατείνομαι, ἐπιμηκύνομαι πολλαχ.: *Βγαίνει τὸ παννὶ - τὸ σκοινί, ἅμα τὸ τρανίξῃς πολλαχ.* Καὶ μετβ. ἐπιμηκύνω τι διατείνων Ἀθῆν. (παλαιότ.) Μακεδ. (Χαλκιδ.) κ.ά.: *Βγαίνω τὸ παννὶ Ἀθῆν.* || Φρ. *Βγήκα τὸν παννὶ (μοῦ ἐπῆρκεσεν ὁ στήμων, ὥστε νὰ δώσω εἰς τὸ μέλλον νὰ ὑφανθῇ παννὶ ὠρισμένον πλάτος, οἷον: βγήκα τὸν παννὶ σαράντα δικάδια) Χαλκιδ.*

Β) Μεταφ. **1)** Ἐγκαταλείπω τι ἀπομακρυνόμενος ἢ ἀπολυόμενος κοιν.: *Βγήκε ἀπ' τὴ δουλειά του - τὴ θέσι του κττ.* *Βγήκε ἀπ' τὴν τέχνη του καὶ γυρίζει ἄεργος.* **2)** Ἀπαλλάσσομαι κοιν.: *Βγαίνω ἀπὸ τὰ βάσανα - τοὺς μελεᾶδες κττ.*

3) Ἀποκαθίσταμαι νυμφευόμενος, ὑπανδρεύομαι, ἐπὶ γυναικὸς Μακεδ. (Βλάστ.): *Βγαίν' τοῦ κουρίτσου.* **4)** Πληρώνομαι, ἐξοφλοῦμαι κοιν. καὶ Πόντ. (Χαλδ.): *Βγήκε τὸ χρέος.* **5)** Ἐπαρκῶ σύνηθ.: *Τὸ φαεῖ εἶναι λίγο καὶ δὲ βγαίνει γιὰ ὅλους.* *Τὸ ὕφασμα βγαίνει γιὰ τὸ φόρεμα.* *Βγαίνουν τὰ λεφτὰ ν' ἀγοράσω τὸ πρᾶμα σύνηθ.* || ***Δσμ.**

Πουλᾷ τὰ περιόλια του κὶ οὐλὸν του τὸ μαζούλι,
ἐπούλησε κ' ἐπούλαε καὶ πάλι δὲν ἐβγήκε

Νίσυρ. **β)** Ἀπροσ. συμφέρει Στερελλ. (Αἰτωλ.): *Μ' βγαίν' νὰ δ'λεύου γιὰ τόσις δραχμές.* **γ)** Ἐπαρκῶ οἰκονομικῶς, ἔχω χρήματα ὅσα χρειάζονται διὰ τὰς ἀνάγκας σύνηθ.: *Δουλεύω μέρα νύχτα καὶ δὲ βγαίνω.* *Δὲ βγαίνει κανεὶς, ἅμα ἔχει πολλὰ ἐξοδα.* **6)** Συμποσοῦμαι κοιν.: *Τὸ λάδι βγήκε τρεῖς ὀκάδες.* *Τὸ κρασί βγαίνει ἓνα γαλόνι κοιν.* || Φρ. *Βγαίνω τόσῳ χρονῶ (εἰμᾶι τόσων ἐτῶν) Κύθηρ.* *Δὲ βγαίνει τὸ παννὶ βρακί (ἐπὶ ἀνεπαρκείας χρημάτων πρὸς ἀποπεράτωσιν ἔργου) Λεξ. Δημητρ.* **7)** Ὑπερβάλλω, παρενδοκιμῶ σύνηθ.: *Κάνενας δὲν τὸν βγαίνει 'ς τὰ νῆατα - 'ς τὴν ὁμορφιά - 'ς τὰ πλούτη ἢ ἀπλῶς δὲν τὸν βγαίνει κανεὶς σύνηθ.* **β)** Διαγω-

νίζομαι Μεγίστ.: *Τὰ παιδιὰ βγαίνουν 'ς τὴν ἄνεσι (εἰς τὸ ὑποβρύχιον κολύμβημα).* *Συνών. παρὰ βγαίνω.* **8)** Ἀποβαίνω κοιν.: *Ἀλλεῶς τὰ περιμένει κανεὶς κὶ ἄλλεῶς βγαίνουν.* *Ἀλλεῶς ἔλπιζα κὶ ἄλλεῶς βγήκαν.* *Ἐκατα τὴν ἀπόφασιν καὶ μοῦ βγήκε σὲ καλὸ.* *Μοῦ βγήκαν τὰ γέλια σὲ κακὸ.* *Μοῦ βγήκε τ' ὄνειρο σὲ κακὸ - σὲ καλὸ.* || Γνωμ. *Κάνε τοῦ κακοῦ καλὸ γιὰ νὰ σοῦ βγῇ σὲ κακὸ πολλαχ.* **9)** Γίνομαι, ἀναδεικνύομαι κοιν. καὶ Καππ. (Ἀνακ.) Πόντ. (Κερασ. Τραπ. Χαλδ. κ.ά.): *Βγαίνω βουλευτὴς - δήμαρχος - πρόεδρος κττ.* *Μὲ καλὸ φῶς βγαίνει ὥραϊα ἡ φωτογραφία.* *Ὁ δεῖνα βγήκε κακὸς - καλὸς - κλέφτης - ψεύτης κττ. κοιν.* *Βγαίνω ἀσπροπρόσωπος (ὑφίσταμαι ἐπιτυχῶς δοκιμασίαν τινὰ χωρὶς νὰ ἐντροπιασθῶ ἢ ἐπιτυχῶς εἰς τὴν διεξαγωγὴν ὑποθέσεώς τινος, τῆς ὁποίας ἡ ἀποτυχία θὰ μοῦ ἐπροξένοι κατασχύνην) κοιν.* || ***Δσμ.**

Ὡς τ' ἄκουσε κὶ ὁ Πόρφυρος ἀργίου βοσκὸς ἐβγαίνει
Ἀνακ. Ἡ σημ. καὶ μεσν. Πβ. Πουλλολ. στ. 225 (ἐκδ. Wagner σ. 187) «ἐξέβησαν ἐπίσκοποι, ἑξαρχοὶ καὶ παπ-πᾶδες». **β)** Ἐκθétω ὑποψηφιότητα πρὸς ἐκλογὴν εἰς ἀξίωμά τι σύνηθ.: *Βγήκε γιὰ δήμαρχος - γιὰ πρόεδρος, μὰ δὲν πέτυχε.* **γ)** Κληρώνομαι σύνηθ.: *Ἐγὼ βγήκα πρῶτος, ἐκεῖνος δεῦτερος.* **10)** Ἀποκαλύπτομαι, ἀποδεικνύομαι κοιν.: *Βγαίνω γελασμένος.* *Βγήκαν τὰ λόγια μου ἀληθινά.* *Ἀπ' ὅλ' αὐτὰ ποῦ εἶπαμε βγήκες ψεύτης.* *Τὸν πῆρα γιὰ τριαντάφυλλον κὶ βγήκει τσουκνίδα Στερελλ.* (Αἰτωλ.) || ***Δσμ.**

Μάτια καὶ φρύδια ἡβλεπα κ' ἐπίστευα ἡ καυμένη,
μὰ τὴ γαρδία δὲν ἡβλεπα κ' ἐβγήκα γελασμένη
Κρήτ. **11)** Προέρχομαι κοιν.: *Δὲ βγαίνει κανένα καλὸ ἀπ' αὐτά.* *Δὲ βγαίνει προκοπὴ ἀπὸ δαῦτον.* || Φρ. *Ὅ,τι βγῇ (λέγεται ὑπὸ τοῦ ἀδιαφοροῦντος διὰ τὴν ἐκβασιν ὑποθέσεώς τινος) κοιν.* || Γνωμ. *Τὸ ξύλο βγήκε ἀπ' τὸν παράδεισον κοιν.* *Ἀπ' τοῦ ἴδιον ξύλου βγαίν' σταυρὸς καὶ φκνάρ' Θράκ.* (Αἰν.) **β)** Προκύπτω, συνάγομαι σύνηθ.: *Ἀπ' τὰ λόγια του βγαίνει πῶς δὲ θέλει.* **γ)** Γίνομαι, συντελοῦμαι: *Ἀπ' τὸ ὕφασμ' αὐτὸ βγαίνει ἓνα πουκάμισο - ἓνα σακκάκι κττ.*

δ) Προκύπτω ὡς κέρδος, ὡς ὠφέλεια κττ. κοιν.: *Τί βγήκε μ' αὐτό; Τί βγαίνει μ' αὐτὰ ποῦ λέμε; Βγαίνει τίποτε ἀπ' αὐτὴ τὴ δουλειά; Κατάλαβε πῶς δὲ βγαίνει τίποτα καὶ τὸν παράτησε.* *Δὲ βγήκε τίποτε ἀπὸ τόσα τρεχάματα.* **ε)** Ἀποφέρω κέρδος, ἐπὶ ἐπιχειρήσεων Εὐβ. (Στρόπον.) — Λεξ. Δημητρ.: *Τὸ γάλα δὲ βγαίνει σόδημα Στρόπον.* *Δὲ βγαίνει αὐτὴ ἡ δουλειά Λεξ. Δημητρ.* **12)** Ἀποκτῶμαι, κερδίζομαι κοιν.: *Δὲ βγαίνει δεκάρα.* *Δύσκολα βγαίνουν τὰ χρήματα.* *Γιὰ νὰ βγῇ τὸ ψωμί πρέπει νὰ ἰδρώσῃ κανεὶς κοιν.* Καὶ μετβ. ἀποκτῶ, κερδίζω πολλαχ.: *Κουτσὰ στραβὰ βγαίνω τὸ ψωμί μου - τὰ ἐξοδά μου κττ.* **13)** Κερδίζω εἰς τυχερὸν παιγνίδιον, εἰς χαρτοπαιγνίον κοιν.: *Ἐγὼ βγήκα - σὲ λίγο βγαίνω.*

β) Τελειώνω τὸν ὠρισμένον ἀριθμὸν παιγνιδίου τινος κοιν.: *Βγαίνουμε 'ς τὰ τόσα.* **γ)** Περαιτοῦμαι, ἐπὶ τῆς χαρτοπαιξίας πολλαχ.: *Τὸ παιγνίδι βγαίνει 'ς τὰ τόσα.* **14)** Ἐπιτυχῶς Καλαβρ. (Μπόβ.) Κρήτ.: *Τὸ ὕφασμα βγήκε 'ς τὴ βαφή Κρήτ.* *Ὅυτ-το πρᾶμα 'ἐν ἐγουαίν-νει (οὔτ-το = τοῦτο) Μπόβ.* **15)** Εὐρίσκομαι, συνάγομαι διὰ λογιστικῆς πράξεως: *Κάνω λογαριασμὸ καὶ βγαίνουν πολλὰ τὰ ἐξοδα.* **16)** Καταλήγω λογιστικῶς εἰς ἀποτέλεσμα ἀκριβὲς σύνηθ.: *Βγαίνει ὁ λογαριασμὸς σωστός ἢ ἀπλῶς βγαίνει ὁ λογαριασμὸς.* **17)** Φέρομαι πρὸς τι σημεῖον, καταλήγω κοιν.: *Τοῦτο τὸ μονοπάτι-τοῦτος ὁ δρόμος βγαίνει 'ς τὸ δεῖνα μέρος.* *Ποῦ βγαίνει κανεὶς ἀποδῶ; (ποῦ φθάνει) κοιν.* Καὶ μετβ. ὀδηγῶ, φέρω Ἀθῆν. Πελοπν. (Ἀργολ.): *Τὸν πιάνω ἀπ' τὸ χέρι καὶ τὸν βγαίνω 'ς τὸ φῶς Ἀθῆν.* *Τὸ βγαίνει 'ς τὴν ἀγορὰ Ἀργολ.* **β)** Ὀδηγῶ, φέρω κοιν.: *Ἡ πόρτα βγαί-*

νει 'ς τὸν κῆπο. 18) Διέρχομαι, ἐπὶ χρόνου Ἀθῆν. Αἰγιν. κ.ά. : Εἶναι βαρεῖα ἄρρωστος καὶ δὲν τὴ βγαίνει τὴ νύχτα. Βγαίνουμε τὸ χειμῶνα - τὸ καλοκαίρι κττ. 19) Ἀποδεικνύομαι ἀληθής, ἐπαληθεύω, πραγματοποιοῦμαι κοιν. καὶ Πόντ. (Κερασ. Κοτύωρ. Τραπ. Χαλδ.) Τσακων. : Ἀπ' ὅσα ἐλπίζαμε δὲ βγήκε κανένα. Βγήκαν τὰ λόγια του. Βγήκε τ' ὄνειρο κοιν. Ὁ λόγος αὐτ' ἐξέβεν Χαλδ. || Φρ. Βγαίνω 'ς τὸ λόγο μου (τηρῶ τὴν υπόσχεσίν μου) Θεσσ. (Ἀλμυρ.) κ.ά.

20) Δημοσιεύομαι κοιν. : Στὴν Ἀθήνα βγαίνουν πολλές ἐφημερίδες καὶ περιοδικὰ κοιν. Καὶ μετβ. ἐκδίδω, δημοσιεύω Ἀθῆν. Αἰγιν. : Βγαίνω ἐφημερίδα. β) Κοινοποιοῦμαι κοιν. : Βγήκε διαταγὴ - νόμος κττ. γ) Διαδίδομαι κοιν. : Βγήκε μόδα νὰ ντύνεται ἔτσι ἡ γυναῖκα. δ) Ἐκδίδομαι κοιν. : Βγήκε ἡ ἀδεια τοῦ γάμου. Βγήκε τὸ διαβατήριον. 21) Συντίθεμαι καὶ κοινοποιοῦμαι, ἐπὶ δημώδους ἱσματος κοιν. : Βγήκε νέο τραγούδι. 22) Κοινολογοῦμαι σύνθηθ. : Βγήκ' ἕνας λόγος. β) Δυσφημίζομαι κοιν. : Βγήκε τ' ὄνομά του. 23) Ἀναγινώσχομαι, ἐπὶ γραφῆς : Δὲ βγαίνουν εὐκόλα τὰ γράμματά του. Καὶ μετβ. κατορθώνω ν' ἀναγινώσκω Ἀθῆν. κ.ά. : Δὲν τὸ βγαίνω τὸ γράμματό του - τὰ γράμματά του Ἀθῆν. 24) Ἐξαρθῶμαι κοιν. : Φρ. Βγαίνει ἀπ' τὸ χέρι μου (δύναμαι νὰ τὸ κάνω). 25) Κατὰ γ' πρόσωπ., ἀξίζει, πρέπει Κρήτ. : Βγαίνει τον νὰ φάη ξύλο.

Πβ. βγάζω, βγάλλω, βγάνω.

*βγαλαίνω, βγαλαίνω Καππ.

Ἐκ τοῦ ἔβγαλα ἄορ. τοῦ ρ. βγάλλω κατὰ τὸ ἀντίστροφον σχῆμα ἔμαθα - μαθαίνω, ἔπαθα - παθαίνω κττ. Ἐκβάλλω, ἐξάγω.

*βγάλημα τό, δάλημα Τσακων.

Ἐκ τοῦ ἄορ. ἐμπαλῆκα (ἔβγαλα), δι' ὃν ἰδ. βγάνω.

Ὁγκος δερματικός, ἀπόστημα, σπυρί.

βγαλητής ὁ, Νάξ. (Ἀπύρανθ.)

Ἐκ τοῦ ρ. βγάλλω.

1) Ὁ ἐξάγων, ὁ ἐκβάλλων τι : Δὲν βγάνω μονάχος τσοὶ πέτρες, βγαλητᾶδες ἔχομε. 2) Μεταφ. ὁ ἐπινοῶν : Εἶναι ὁ βγαλητής τῶν πρετιῶ.

βγαλίζω Καππ.

Ἐκ τοῦ ἔβγαλα ἄορ. τοῦ ρ. βγάλλω.

Ἐκβάλλω.

βγαλίσκω Καππ. (Ἀνακ. Ἀραβάν.)

Ἐκ τοῦ ἔβγαλα ἄορ. τοῦ ρ. βγάλλω καὶ τῆς καταλ. -ίσκω.

Ἐκβάλλω.

βγάλλω, ἐγβάλλω Πόντ. (Ὁφ. Τραπ. Χαλδ.) ἐιβάλλω Πόντ. (Χαλδ.) γβάλλω Πόντ. (Οἰν.) ἐγουάφω Καλαβρ. γουάλλου Ἀπουλ. γουάφω Ἀπουλ. Καλαβρ. ουάλλω Ἀπουλ. ἐβγάλ-λω Ἰκαρ. Κάμπ. Μεγίστ. ἐβγάλλω Πόντ. (Κερασ. Κοτύωρ. Οἰν. Ὁφ. Σάντ. Τραπ. Χαλδ.) ἐβγάλλω Χίος ἐβγάλ-λου Λυκ. (Λιβύσσ.) ἐβκάλ-λω Κύπρ. βγάλ-λω Κάμπ. Μεγίστ. Νίσυρ. Ρόδ. Σύμ. Τῆλ. κ.ά. βγάλλω Θράκ. (Καλλίπ.) Καππ. Πόντ. (Ἀμισ.) Σίφν. κ.ά. βγάλλω Χίος Καππ. (Φάρας.) βγάλλου Θράκ. Λυκ. (Λιβύσσ.) βγάλνω Καππ. βγάλνου Καππ. βγάρνω Κῶς κ.ά. βγάλ-λω Κύπρ. βκάλ-λω Κύπρ. Ρόδ. Τῆλ. κ.ά. βκάλλω Χίος (Καρδάμ.) βγάλ-λω Ρόδ. βιάλ-λω Ρόδ. βγάλ-λῶ Ρόδ. βγάλ-λῶ Ρόδ. φκάλ-λῶ Ἀστυπ. Ρόδ. ἡβκάλ-λω Κύπρ. ἀβκάλ-λω Κύπρ. βγέλλω Εὐβ. βγέλ-λου Εὐβ. (Κύμ. Ὁξύλιθ.) βγέλλου Εὐβ. (Αὐλωνάρ.) Μακεδ. (Βελβ.) Μέσ. βγάλκουμαι Πόντ. (Τραπ. Χαλδ.) Ἀόρ. ἔβγαλα κοιν. καὶ Καππ. (Φάρας.) Πόντ. (Οἰν. Ὁφ.)

ἐξέγκα Πόντ. (Κερασ. Κοτύωρ. Τραπ. Χαλδ.) Προστ. βγάλε κοιν. βγάλ' κοιν. ἔβγαρ' Κύπρ. βγάρε Κύπρ. Μετοχ. βγαλμένος κοιν. βγαλιμένος Κεφαλλ. Πελοπν. (Σουδεν.) Νάξ. (Ἀπύρανθ.) Πόντ. (Ὁφ.) βγαλωμένος Κάσ. βγαλ-λῶμένος Ρόδ. βγαρμένος πολλαχ.

Ἐκ τοῦ μεσν. ἐβγάλλω, ὁ ἐκ τοῦ ἄρχ. ἐκβάλλω. Ὁ ἄορ. ἔβγαλα εἶναι κοινὸς τῶν ρημάτων βγάζω καὶ βγάνω. Ἡ προστ. βγάλ' μόνον ἐν συνεκφορᾷ μετὰ τῆς τριτοπροσώπου προσωπικῆς ἀντωνυμίας, οἷον : βγάλ' τον - την - τους - τα. Εἰς τὴν μετοχὴν βγαλιμένος συνέβη ἀνάπτυξις φθόγγου συνοδίτου.

Α) Κυριολ. 1) Ἐκβάλλω, ἐξάγω κοιν. καὶ Ἀπουλ. Καλαβρ. Καππ. Πόντ. (Ἀμισ. Κερασ. Κοτύωρ. Οἰν. Ὁφ. Τραπ. Χαλδ.) : Ἐβγαλα τὰ στρώματα ἔξω. Τὸν ἔβγαλα ἔξω ἀπ' τὸ σπῖτι. Ἐβγαλα τὸ δόντι μου. Ἐβγαλα αἷμα. Ἐσκαφα κ' ἔβγαλα ἀπ' τὴ γῆ μιὰ μεγάλη πέτρα κοιν. Ἐβγάλλ' ἀτον ἔξ' ἀσ' ὁσπίτ' Τραπ. Χαλδ. Γουάφω τὸ παιδί αὐτ' τὸ φρέα Καλαβρ. Τὸ δόντι μ' λαϊόκεται, ἅμα κ' ἐβγάλλεται (τὸ δόντι μου κινεῖται, ἀλλὰ δὲν ἐξάγεται) Τραπ. || Φρ. Μοῦ βγαλε τὸ φαεῖ ἀπ' τὴ μύτι (διὰ τῶν πικρῶν λόγων του κατέστρεψε τὴν ἐκ τοῦ φαγητοῦ εὐχαρίστησίν μου). Μοῦ τό βγαλε ἀπ' τὴ μύτι ἡ μοῦ τό βγαλε ξινὸ (μετὰ τὴν παρασχεθεῖσαν εὐεργεσίαν, εὐχαρίστησιν κττ. μοῦ ἐπροξένησε μεγαλυτέραν δυσαρέσκειαν). Τὸν ἔβγαλα ἀπ' τὴν καρδιά μου (ἔπαυσα νὰ τὸν ἀγαπῶ). Τὸν ἔβγαλα ἀπὸ δυσκολία ἢ ἀπὸ δύσκολη θέσι (ἀπῆλλαξα αὐτὸν δυσχεροῦς καταστάσεως). Ἐβγαλα τὰ συκώτια μου - τ' ἀντερά μου (ἐπὶ ἰσχυροῦ ἐμετοῦ). Μοῦ βγαλε τὴν ψυχὴ καὶ συνεκδ. τὴν Παναγία - τὴν πίστι - τὸ Θεὸ (μὲ ταλαιπώρησε καθ' ὑπερβολὴν.) Μοῦ βγαλαν λάδι (μὲ συνεπίεσαν σφοδρῶς εἰς συνωστισμόν πολλῶν ἀνθρώπων). Μοῦ βγαλαν τὸ λάδι (μὲ ἐξεμεταλλεύθησαν μέχρις ἀπογυμνώσεως ἢ μὲ κατετευράνησαν). Μ' ἔβγαλε (μὲ ἐνήργησε ἐνν. τὸ καθαρτικόν). Ἐβγαλα τὸ ἄχι μου (ἐξεδικήθην) κοιν. Ἐβγαλε βορεῖα - νοτιὰ κττ. (ἐπνευσε βόρειος, νότιος ἄνεμος) πολλαχ. Ἐβγαλα πέρδικες (κυνηγῶν εὗρηκα πέρδικας νὰ φονεύσω) Νάξ. Βκάλ-λω μιλιὰ (ὁμιλῶ) Κύπρ. Βκάλ-λω τελάλην (ἀνακοινῶ δημοσίᾳ διὰ κήρυκος) Καρδάμ. Τοῦ τό βγαλα ἰκείνου ποῦ μοῦ καμι (τὸν ἐξεδικήθην) Στερελλ. (Αἰτωλ.) Ἀπ' τὸν τράγο βγάλλει γάλα (ἐπὶ τοῦ ἱκανοῦ) Καλλίπ. || Παροιμ. φρ. Ἐβγαλαν τὸν τρελλὸ νὰ βγάλλῃ τὸ φίδι ἀπ' τὴν τρυπα (ἐπὶ ἀνοήτου ἀναλαμβάνοντος κατὰ προτροπὴν ἄλλων τὴν ἐκτέλεσιν ἐπικινδύνου πράξεως) κοιν. || Παροιμ. Τὸ γλυκὺν ἢ γλῶσσα ἐβγάλλ' τ' ὀφιδ' ἀσ' σὸ τρυπὶν (ἢ γλυκεῖα γλῶσσα ἐκβάλλει τὸ φίδι ἀπὸ τὴν τρυπα του, ἦτοι διὰ τῶν ἡπίων λόγων κατορθώνει τις περισσότερα παρὰ διὰ τῆς αὐστηρότητος) Χαλδ. || Αἰνιγμ.

Σκίζω σκίζω τὸ δαδί, | βγάλλω νύφη καὶ γαμπρὸ πεθερὰ καὶ πεθερὸ

(τὸ καρύδι) Καλλίπ. || Ἄσμ.

Σ τὸν ἄδην τῷ ἄν μὲ βάλ-λουσι, πάλε φωνάξω θέλω, βγάρετε με ποῦ τὰ σκοτεινὰ τῶν τὸ πουλ-λίν μου θέλω Κύπρ. — Ποίημ.

Ἀπ' τὰ κόκκαλα βγαλμένη | τῶν Ἑλλήνων τὰ ἱερά καὶ σὰν πρῶτ' ἀνδρειωμένη, | χαῖρε, ὦ χαῖρε, ἐλευθεριά!

ΔΣολωμ. 1. Καὶ μετ' αἰτιατικῆς ἀπλῆς ἢ ἐμπροσθέντος μετὰ τοῦ (εἰς) πρὸς δήλωσιν τοῦ σκοποῦ ἢ τοῦ τέρατος τῆς κινήσεως κοιν. : Ἐβγαλα τὸ παιδί περίπατο. Ἐβγαλα τὸ στῶμα 'ς τὸν ἥλιο - 'ς τὸ παράθυρο. Ἐβγαλε τὸ καράβι 'ς τὸ πέλαγος (ἐνν. ἀπὸ τὸ λιμάνι) κοιν. || Φρ. Τοῦ ἔβγαλαν τ' ἀπλυτα 'ς τὰ φόρα ἢ τὸν ἔβγαλαν 'ς τὰ φόρα (ἀπεκάλυψαν ἀξιόμεπτον ἢ αἰσχρὰν πράξιν του). Τὸν ἔβγαλε 'ς τὸ δρόμο (τὸν ἀπεδίωξεν ἐκ τῆς οἰκογενειακῆς ἐστίας). Τὸ βγαλαν